

**ВИСТУП МІНІСТРА
ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ
ПЕРЕД ГЛАВАМИ ІНОЗЕМНИХ
ДИПЛОМАТИЧНИХ МІСІЙ,
АКРЕДИТОВАНИХ В УКРАЇНІ
(21 грудня 2007 року, Дипломатична академія
України при МЗС України)**

**ОГРИЗКО В.С.,
Міністр закордонних
справ України**

Вельмишановні екселенції,
пані та панове,

Мені дуже приємно розпочати нашу першу з вами зустріч в якості Міністра закордонних справ України. Вдячний також за привітання з ваших столиць у зв'язку з моїм призначенням на цю посаду.

Переконаний, що, незважаючи на дуже близький подих різдвяних і новорічних свят, наша зустріч є дуже своєчасною.

Завершення року виявилось надзвичайно насиченим на події в нашому внутрішньополітичному житті.

Думаю, що ці зміни становлять для вас інтерес, оскільки вони мають позначитися на тактиці реалізації Україною її зовнішньої політики.

Повторю: саме на тактиці.

Що ж стосується стратегічного курсу України, він – як ви мали змогу переконатися протягом останніх років – вже набув імунітет від поточної внутрішньополітичної кон'юнктури.

Він – цей курс – визначений Конституцією і законами України. Президент здійснює керівництво зовнішньополітичною діяльністю, а МЗС забезпечує виконання.

Шановні панове послы,

У новий рік Україна входить з новими, демократичними Парламентом та Урядом.

Як зазначив Президент України Віктор Ющенко, вперше за його каденцію сформовано демократичну пропрезидентську більшість у Парламенті.

Ми гідно вийшли з зони “політичної турбулентності”, діючи виключно в рамках закону. Переможни-

цею в напруженій боротьбі політичних опонентів стала Демократія.

Без сумніву, за підсумками останніх подій українська демократія змужніла і подорослішала.

Програма діяльності нової парламентської коаліції є повністю співзвучною з баченням Президента та Міністерства. Це є передумовою для того, щоб Україна у світі говорила одним голосом – впевненим і спокійним.

Що стосується основних принципів діяльності українських дипломатів, то як Міністр робитиму наголос на професійності та відповідальності.

Бути, а не прикидатися; діяти, а не імітувати діяльність; вирішувати проблеми, а не уникати їх – таким я бачу почерк Міністерства та зовнішньої політики України, реалізуючи настанови нашого Президента.

Вельмишановні екселенції,

Незмінність курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію України є вихідним пунктом нашої зовнішньої політики.

Європа – це той маяк, без якого Україна заблукає в бурхливому морі світової глобалізації.

Водночас, наше кредо – європрагматизм, адже наш шлях в Європу – це не один гігантський стрибок, а множина послідовних кроків.

Переконаний: у відносинах з ЄС Україні потрібно позбутися як комплексу “бідного родича”, так і напускного оптимізму. Скарги з приводу відсутності європейської перспективи так само безпідставні, як і бравада на кшталт того, що “завтра вже будемо в ЄС”.

Нам слід чітко бачити різницю між категоріями можливого та бажаного. Думаю, для України бачення цієї різниці полягає, насамперед, у розумінні необхідності зробити нашу “домашню роботу” і послідовно пройти шлях до членства в Європейському Союзі.

Пріоритетне питання сьогодні – підготовка нової посиленої угоди між Україною та ЄС. Існуюча Угода про партнерство і співробітництво, укладена 1994-го року, вже не відповідає сучасним реаліям і потенціалу нашої співпраці.

Новий документ має бути далекосяжним, інноваційним і відображати нову якість наших відносин з Євросоюзом.

Сьогодні не 1994 рік.

Україна сьогодні – це швидко зростаюча європейська економіка. Це – вигідний і перспективний партнер, який допоможе зміцнити Європу перед обличчям нових викликів і зростаючої світової конкуренції.

“Політика сусідства” – це добра річ, однак ми не сприймаємо себе у статусі сусідів Європи.

Бо ми – не сусіди.

Ми інтегральна частина Європи.

Ми бачимо наше майбутнє не “сусідським”, а європейським.

Отже, політика сусідства – лише інструмент,

проміжний етап для досягнення нашої кінцевої мети.

Серед ключових завдань на найближчу перспективу хочу відзначити необхідність розпочати роботу з формування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. До цієї роботи слід приступити відразу після набуття Україною членства у Світовій організації торгівлі. Ця робота практично завершена.

Не могу оминути ще один важливий елемент очікуваного нового формату відносин Україна – ЄС, а саме – візовий режим.

Ми вітаємо набуття чинності з 1 січня 2008 року укладеними між Україною та ЄС угодами про спрощення візового режиму та реадмісію.

Маємо намір продовжувати рух у бік повноцінного безвізового режиму між Україною та Євросоюзом. Це – наша важлива стратегічна мета.

Серед практичних пріоритетів євроінтеграції залишається інтеграція України до європейсько-енергетичного простору.

Під цим кутом зору розглядаємо проведення в наступному році Київського енергетичного саміту. Одне з питань, що могло б бути обговореним на ньому – розвиток транзитного коридору для транспортування нафти маршрутом Каспій – Південний Кавказ – Україна – Центральна Європа.

Надзвичайно важливою є також інтеграція електромереж України та ЄС з наступним створенням спільного ринку електроенергії.

Також варто приділити серйозну увагу співпраці в регіоні Дунай – Чорне море. Тут Україна та Європейський Союз можуть досягти справжньої синергії своїх інтересів. Послідовно розвиваючи співпрацю, реалізуючи спільні проекти, можна було б досягнути справді величезних економічних результатів, а також посилити безпеку і стабільність на всьому європейському просторі.

Шановні панове послі,

Курс на європейську інтеграцію України є тожним курсові політичних та економічних реформ самої України. Європейська історична та культурна спадщина народу України, європейська ідентичність України та її бажання стати членом об’єднаної сім’ї європейських народів лежать в основі української національної ідеї.

Нагадаю, що європейська інтеграція України користується підтримкою переважної більшості населення країни. Значний відсоток українських громадян, незалежно від їх етнічної приналежності чи регіону проживання, підтримують цей курс.

Саме тому європейський вектор повинен залишатися стрижнем зовнішньої та внутрішньої політики України. Європейська інтеграція як частина політики модернізації України може також стати тим містком, який здатний об’єднати політичні програми різних політичних сил нашої

держави. Це має стати національною платформою стратегічного розвитку Української держави.

Реалізуючи цей курс, Україна повинна виходити з примату національних, передусім економічних інтересів. Членство в ЄС – не самоціль, а лише інструмент для зміцнення демократичного громадянського суспільства, підвищення рівня життя громадян України, відкриття нових містких ринків для українського експорту, отримання доступу до капіталу для українського бізнесу, переходу на прозорі цивілізовані правила гри. Використання цього інтересу не означає відмову від інших можливостей. А саме – ми і надалі розвиватимемо взаємовигідне партнерство з Російською Федерацією, поглиблюватимемо співпрацю з країнами Центральної Азії, розширюватимемо присутність на ринках держав, що виникли після розпаду СРСР, а також в країнах Азії, Африки та Латинської Америки.

На мій погляд, дорожня карта європейської інтеграції України має складатися з таких етапів:

- у короткостроковій перспективі – успішне виконання Плану дій Україна – ЄС як інструменту наближення до стандартів Євросоюзу та інтеграції до внутрішнього ринку ЄС, а також успішні переговори з укладення нової посиленої угоди, яка має закласти юридичну основу розвитку наших відносин на наступні 10 років;
- у середньостроковій перспективі – забезпечення успішного виконання нової угоди Україна – ЄС і створення спільної поглибленої зони вільної торгівлі;
- і як результат – доведення інтеграції України у європейські структури до такого рівня, який уможливить набуття членства в Європейському Союзі.

Органічною частиною євроінтеграційного курсу України є забезпечення дипломатичної підтримки завершення процесу приєднання України до СОТ.

Пані та панове,

Переходячи до іншого блоку виступу, а саме безпекових питань, я хотів би наголосити, що в умовах глобалізації національна безпека будь-якої держави не може забезпечуватися самотужки. Формування єдиного світового простору міжнародної безпеки позбавляє сенсу позицію нейтралітету та позаблоковості. Україна усвідомлює переваги загальноєвропейської архітектури колективної безпеки.

Саме через призму національних інтересів і ніяк інакше Україна розглядає співробітництво з НАТО. Тут спрацьовує більшість принципів, згаданих мною в контексті співпраці України з ЄС. Головними з них є бачення європейської та євроатлантичної інтеграції України як потужного інструменту забезпечення національної безпеки, здійснення внутрішніх політичних, військових та

економічних перетворень, підвищення рівня життєвих стандартів.

Мені приємно констатувати, що протягом останнього часу українська громадськість стала більше підтримувати євроатлантичний курс нашої держави.

Ми є єдиною країною-партнером НАТО, що бере участь у всіх миротворчих операціях під проводом Альянсу.

Поступову інтеграцію до НАТО й надалі будемо забезпечувати через використання наявних механізмів співробітництва з Альянсом, зокрема Плану дій та щорічних Цільових планів, Інтенсифікованого діалогу. Окремо хочу наголосити на нашому намірі швидко приєднатися до Плану дій щодо набуття членства.

Шановні колеги,

Для мене аксіомою є той факт, що без стабільних та добросусідських відносин з Росією важко уявити успішну реалізацію наших європейських і євроатлантичних устремлень.

Бачу ці стосунки як прагматичні, рівні, передбачувані та дійсно партнерські, базовані на загальноновизнаних нормах і принципах міжнародного права, позбавлені заідеологізованості та комплексу “старшого” та “меншого” братів.

Саме тому останні сигнали з Москви ми схильні розглядати як побічні прояви сьогоднішніх внутрішньополітичних процесів у сусідній державі. Нас важко вивести з рівноваги, і я не раджу чекати “гарячих” новин на тему україно-російських відносин.

Безумовно, не хотілося б, щоб хтось із сусідніх держав переживав і хвилювався за Україну більше, ніж ми самі. Ми також не хочемо, щоб зовнішні сили намагалися розділяти український народ і протиставляли один одному різні регіони України. Це марна витрата часу і фінансів. Ми є господарями у своєму домі, і тільки нам – вирішувати, яким чином ми будемо облаштовувати цей дім.

Ми – нація з тисячолітньою історією. І ми будемо доносити світу правду про цю історію: про її білі і темні сторінки. У нас, так само як і в кожного народу світу, є своя національна свідомість і гордість.

Отже, ми – за рівноправний діалог, за визнання за кожним права вибору і ми будемо шукати належні інструменти для забезпечення цього вибору.

Що стосується конкретних заходів по лінії україно-російського співробітництва, можу із задоволенням відзначити активізацію двостороннього діалогу між нашими країнами на рівні як керівництва держав, так і зовнішньополітичних відомств наших країн, галузевих міністерств, а також регіонів.

Україна і Росія підтвердили обопільне прагнення здійснювати делімітацію морської ділянки державного кордону винятково на основі норм міжнародного права.

Активізовано переговори делегацій України та РФ з розмежування Азовського і Чорного морів та Керченської протоки.

В основному погоджено проходження середньої лінії в Азовському морі.

Порівняно з минулим роком помітно зріс товарообіг між двома державами.

На порядку денному:

проведення другого засідання Міждержавної Українсько-Російської комісії Ющенко – Путін та підписання Плану дій Україна – Росія;

завершення міжнародно-правового оформлення спільного кордону;

наведення порядку в питаннях, пов'язаних з тимчасовим базуванням на території України Чорноморського флоту;

створення, на основі європейського досвіду, прозорої системи міждержавних комерційних стосунків у сфері постачання, транзиту та збуту газу.

Це реалістичний, а не міфологічний сценарій розвитку наших відносин на найближчі місяці.

Ми – за розвиток плідної взаємовигідної співпраці з Російською Федерацією – хочу на цьому ще раз і ще раз наголосити.

Продовжуючи перелік зовнішньополітичних пріоритетів, зазначу про те, що Україна продовжить розвивати стратегічне партнерство зі США. Нам вдалося відновити інтенсивний діалог на найвищому рівні, прагматично підійти до розв'язання низки складних двосторонніх питань. На порядку денному – проведення кількох важливих візитів, погодження Дорожньої карти двосторонніх відносин, що має оновити та посилити наш політичний та економічний діалог.

Також окремо хотів би наголосити на нашому твердому намірі зміцнювати стратегічні партнерські відносини з Польщею та Грузією.

Високоповажні екселенції,

Кількісною та якісною рушійною силою сучасного міжнародного життя є малі та середні країни, що становлять більшість з-поміж 192-х держав-членів ООН. На моє переконання, саме ці країни складають сьогодні основу світоустрою, концентруючи в собі інтереси економіки та реальної політики. Ця даність є відправною точкою в реалізації Україною нашої регіональної політики. Можу з задоволенням констатувати, що в цьому зв'язку протягом минулого часу ми явно додали.

За активної участі України Організацію за демократію та економічний розвиток – ГУАМ – перетворено в повноцінне міжнародне регіональне об'єднання. Набрали обертів партнерські відносини ГУАМ з країнами Балтії, Вишеградської четвірки, Японією, Польщею, ЄС. Налагоджено взаємодію держав-членів ГУАМ у рамках міжнародних і регіональних організацій. У цьому кон-

тексті одним з пріоритетів МЗС буде якнайшвидша ратифікація новоствореною більшістю Верховної Ради Статуту ГУАМ.

Ми приєдналися до Угоди про Багатонаціональні миротворчі сили в Південно-Східній Європі в рамках Ради міністрів оборони Південно-Східної Європи.

Започатковано Перший Київський безпековий форум, покликаний стати інтелектуальною платформою для пошуку відповідей на виклики європейської безпеки. Обрання його темою проблеми “заморожених конфліктів” Чорноморського регіону стало ще одним свідченням нашої підвищеної уваги до цього гострого питання. Плануємо перетворити Київський безпековий форум у процес. Наступну частину Форуму плануємо провести 2008-го року.

Головування України в ОЧЕС направлено на посилення багатостороннього економічного співробітництва в регіоні Чорного моря, зміцнення проектної орієнтації Організації. Окремий акцент робиться нами на підвищення рівня взаємодії між ОЧЕС та ЄС. У лютому наступного року в Києві запланована зустріч Міністрів закордонних справ ЄС та Чорноморського регіону. Метою форуму є початок практичної імплементації Комунікації ЄС “Чорноморська синергія – нова ініціатива регіонального співробітництва”. Розраховуємо на високий рівень учасників цього заходу.

Україна розширюватиме взаємодію у форматі Співдружності демократичного вибору та розвиватиме процес Дунайського співробітництва.

Загалом вважаю, що нова регіональна політика України має стати одним з ключових елементів європейської та євроатлантичної стратегії нашої держави. Як регіональний лідер Україна є і буде надійною стабілізуючою ланкою загальноєвропейського значення.

Вельмишановні екселенції,

Нація без власної, правдивої історії не має шансу на виживання. 1 листопада 2007 р. Генеральна конференція ЮНЕСКО одноголосно ухвалила резолюцію про “Вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні”. Цього ж місяця нам вдалося домогтися схвалення та оприлюднення на 15-му засіданні Ради Міністрів ОБСЄ спільної заяви “Про 75-ту річницю Голодомору 1932-33 рр. в Україні”. Відповідні правові документи із засудженням цього терору проти українців схвалили низка парламентів країн Європи та Латинської Америки, і цей процес, сподіваюся, продовжуватиметься.

Користуючись нагодою, хочу подякувати всім державам, що виступили співавторами згаданих документів, та закликати інші сторони солідаруватися з ними, у тому числі і шляхом підтримки резолюцій з цього питання в рамках інших міжнародних організацій.

Засудження геноциду української нації на світовому рівні потрібно не лише керівництву Української держави чи народу України – це справа честі для всіх держав, які поважають себе, здатні тверезо поглянути на історію та прагнуть виключити найменшу ймовірність повторення трагедії такого масштабу в майбутньому.

Глибокошановні послани,

Україна зміцнюватиме свої позиції в рамках міжнародних організацій. Ми є рішучими прибічниками багатосторонньої дипломатії з ООН як провідною міжнародною організацією. Останні політичні події в Україні – вільні позачергові парламентські вибори та формування демократичної більшості у Верховній Раді – підтвердили обґрунтованість нашої заявки на переобрання до Ради ООН з прав людини. Хотів би висловити сподівання на вашу підтримку нашої кандидатури.

Важливим чинником доповнення та розширення регіональної та загальної стабільності і безпеки в Європі залишатиметься діяльність України в рамках ОБСЄ.

Продовжуватимемо посилювати економічну присутність як на традиційних, так і нових ринках для українських товарів та послуг на Близькому Сході, у Латинській Америці, Азії та Африці.

Сферою особливої уваги дипломатичних і консульських установ України залишатиметься захист громадян України за кордоном, відстоювання прав української діаспори. З нашими західними сусідами буде продовжено активну роботу, спрямовану на спрощення порядку перетину кордону мешканцями прикордонних зон. З особливою вдячністю хотів би відзначити позитивну роль Угорщини з цього питання, завдяки якій кілька днів тому Угода про спрощений порядок перетину кордону вже запрацювала. Сподіваюся, що такий самий успіх очікує нас на переговорах з Польщею і Словаччиною.

Шановні пані та панове,

Наша зустріч лише на один день випередила особливу подію в історії сучасної дипломатичної служби України – її дев'яносторіччя. Саме 22 грудня 1917 року Голова Генерального Секретаріату Української Народної Республіки Володимир Винниченко та Генеральний секретар з міжнародних справ Олександр Шулгин підписали законопроект про створення Генерального секретарства міжнародних справ – про-

образу нинішнього Міністерства закордонних справ, – який цього ж дня був схвалений на засіданні Уряду УНР. Дуже вдячний за ваші теплі слова і привітання з цього приводу.

Цій важливій події в історії дипломатії України присвячено широкий комплекс заходів, покликаних проілюструвати багаті традиції та інституційну пам'ять української дипломатії, надати цій даті загальнонаціонального звучання. Кульмінацією святкувань мають стати Урочисті збори за участю вищого керівництва держави в Національній опері України 27 грудня. Я щиро запрошую всіх вас взяти участь у нашому спільному святі.

Погляд у ретроспективу став одним з поштовхів до початку імплементації амбітного порядку денного з модернізації інституційної здатності сучасного МЗС. Адже нові виклики динамічного світу вимагають безперервного оновлення інструментарію реагування на них зовнішньополітичними відомствами всіх без винятку країн. Цей постулат покладено в основу роботи з оптимізації дипломатичної присутності України за кордоном.

Оновлення механізмів реалізації Україною зовнішньої політики не обмежиться самим МЗС. Ми маємо модернізувати інструментарій всієї системи національної зовнішньополітичної діяльності. Причому йдеться і про модернізацію інституційного механізму забезпечення зовнішньої політики всередині країни. Як я вже зазначив на початку свого виступу, наріжним каменем і критерієм оцінки роботи в цьому напрямі буде професіоналізм і відповідальність.

Вельмишановні пані та панове,

Окреслені зовнішньополітичні пріоритети України не є, безперечно, вичерпними. З огляду на часові рамки нашої зустрічі неповним є і перелік останніх результатів роботи МЗС, за досягнення яких я глибоко вдячний моїм попередникам – Борисові Тарасюку та Арсенієві Яценюку. Проте, сподіваюся, наша перша зустріч допоможе вам краще зрозуміти, чим живе сьогодні та житиме наступного року наше Міністерство. Запрошую вас до плідної та прагматичної співпраці і буду радий кожній новій зустрічі з вами.

На завершення хотів би побажати Вам гарних Різдвяних свят і веселого Нового Року, а всім нам – взаємних успіхів.

Дякую за увагу.

Надійшла до редакції 24.12.2007